ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **M. Z.**, zastoupeného Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-509/ZA-ZA11-ZA15-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2016, č. j. 46 Az 13/2016 – 14,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2016, č. j. 46 Az 13/2016 – 14, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal v České republice žádost o mezinárodní ochranu, v níž sdělil, že z Ukrajiny vycestoval roku 2015 přes Maďarsko do České republiky osobním vozem. Žalovaný vzhledem k této informaci dospěl k závěru, že státem příslušným k posouzení žalobcovy žádosti o azyl je Maďarská republika, shledal tedy jeho žádost nepřípustnou podle § 10a písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a proto v souladu s § 25 písm. i) zákona o azylu řízení o ní zastavil.

[2] Proti rozhodnutí o zastavení řízení podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Praze. Ten ji však pro opožděnost zamítl. Žalobce v žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí obdržel 3. 9. 2016, což odpovídá rovněž jím přiložené kopii rozhodnutí, na které je uvedeno, že nabylo právní moci 3. 9. 2016. Proto soud nepochyboval o tom, že bylo žalobci rozhodnutí doručeno 3. 9. 2016.

[3] V souladu s § 40 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (s. ř. s.) tak začala patnáctidenní lhůta pro podání žaloby běžet 4. 9. 2016 a jejím posledním dnem byl 19. 9. 2016. Žalobce podal žalobu k poštovní přepravě až 20. 9. 2016, tedy po uplynutí zákonem stanovené lhůty.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Namítá, že byť je v žalobě uvedeno, že mu bylo rozhodnutí o zastavení azylového řízení doručeno dne 3. 9. 2016, neměl možnost se s ním seznámit dříve než 8. 9. 2016, neboť teprve ten den se mu dostalo do rukou. Ještě později měl potom možnost kontaktovat právníka, který by mu obsah rozhodnutí vysvětlil, přetlumočil a poučil ho o dalším možném postupu.

[6] Uvádí, že je členem zranitelné skupiny, neboť je cizinec, nerozumí dobře česky a neorientuje se v právech a povinnostech. Proto od něj nelze spravedlivě žádat, aby byl schopen samostatně činit právní podání v českém jazyce, navíc ve zkrácené lhůtě pouhých deseti dnů, kterou měl po reálné možnosti seznámit se s obsahem rozhodnutí.

[7] Na straně stěžovatele tak existovala objektivní překážka, pro kterou nemohl úkon učinit ve lhůtě. V souladu s § 40 odst. 5 s. ř. s. proto bylo možno na žádost zmeškání lhůty prominout. Stěžovatel o prominutí lhůty nepožádal, neboť o této možnosti nebyl poučen. Právo účastníka být poučen o právech a povinnostech je přitom součástí práva na spravedlivý proces, které je zakotveno v čl. 37 Listiny základních práv a svobod. Dle stěžovatele nepodání žádosti o prominutí zmeškání lhůty přímo vedlo k odmítnutí podané žaloby. Újma, která mu byla způsobena neprojednáním jeho žaloby proti zastavení řízení o mezinárodní ochraně, je přitom nanejvýš závažná a může se rovnat odepření spravedlnosti, a to pro nerovné postavení, které jako cizinec v řízení před soudy měl.

[8] Dále má také stěžovatel za to, že v jeho případě měla být žaloba posouzena meritorně nehledě na její opožděnost také s ohledem na článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V důsledku žalobou napadeného rozhodnutí má být totiž přemístěn do Maďarské republiky, kde dochází k systémovým nedostatkům v azylovém řízení, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.

III. Vyjádření žalovaného

[9] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že kasační stížnost směřuje výhradně do procesního postupu krajského soudu v Praze, proto ponechává na úvaze Nejvyššího správního soudu posouzení důvodnosti a správnosti napadeného usnesení. Dále poté zrekapituloval průběh správního řízení s tím, že žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu má nyní projednat Maďarsko, které svou příslušnost k tomu uznalo.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je projednatelná a je také důvodná.

[11] Rozhodnutí Odboru azylové politiky Ministerstva vnitra nabývá právní moci dnem jeho doručení žadateli (§ 31a zákona o azylu). Při doručování se ve věcech mezinárodní ochrany postupuje dle § 24a zákona o azylu, který v prvním odstavci stanoví, že „*stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí se účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany doručí v místě a čase stanoveném v písemné výzvě k převzetí rozhodnutí*“. Dle druhého odstavce: „*nedostaví-li se účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany k převzetí rozhodnutí v den a čas ve výzvě uvedený, ač mu výzva byla doručena, je den k převzetí rozhodnutí ve výzvě uvedený považován za den, kdy je rozhodnutí doručeno*“. Třetí odstavec se vztahuje na situace, kdy je žadatel o mezinárodní ochranu v řízení zastoupen - v takovém případě se doručuje jemu i jeho zástupci, přičemž právní účinky nastávají dnem doručení žadateli.

[12] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany je patnáct dní ode dne doručení rozhodnutí (§ 32 odst. 1 zákona o azylu).

[13] Ve správním spisu vedeném v nyní projednávané věci je na čísle listu 57 založen protokol o předání rozhodnutí stěžovateli, podepsaný stěžovatelem, tlumočnicí a pracovníkem OAMP dne 8. 9. 2016. Z textu protokolu vyplývá, že byl stěžovatel seznámen s obsahem rozhodnutí žalovaného a jeho originální výtisk převzal do vlastních rukou dne 8. 9. 2016.

[14] Ze dne 8. 9. 2016 je i dokument s číslem listu 56, jímž byla stěžovateli ustanovena tlumočnice, která mu tentýž den přetlumočila obsah napadeného rozhodnutí. Na čísle listu 54 je založeno předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany adresované stěžovateli, v němž byl vyzván, aby se 8. 9. 2016 dostavil k převzetí rozhodnutí ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

[15] Konečně číslo listu 53 patří samotnému žalobou napadenému rozhodnutí s vyplněnou doložkou právní moci, dle které rozhodnutí nabylo právní moci 8. 9. 2016.

[16] Všechny tyto dokumenty dokládají, že rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno (a nabylo právní moci) 8. 9. 2016. Patnáctidenní lhůta pro podání žaloby proto trvala do 23. 9. 2016. Žaloba podaná 20. 9. 2016 je žalobou včasnou, kterou nebylo namístě odmítnout pro opožděnost.

[17] Stěžovatel, resp. zástupce, který mu byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven, námitku, že stěžovateli nebylo rozhodnutí doručeno 3. 9. 2016, ale až 8. 9. 2016, v kasační stížnosti neuplatnil. Nicméně Nejvyšší správní soud již v minulosti dovodil, že rozsudek krajského soudu, jehož závěry jsou v rozporu s obsahem správního spisu (jako je tomu právě v nyní projednávané věci), je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek ze dne 26. 6. 2014, č. j. 5 As 73/2013 - 79). Nepřezkoumatelnost rozsudku je zároveň vadou, k níž Nejvyšší správní soud přihlíží z úřadní povinnosti, tedy i v situacích, kdy stěžovatel tuto námitku neuplatní (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[18] Proto Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[19] V dalším řízení bude krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2016

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu